

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DÍJ:	
Egész oldal	20 frt.
Fél oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árlengedés.	

SZABADSÁG.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. lőr, Virág utca 337
hsz., hova a közlésre szánt levelek, és kéziratok intézendők.
Hirdetések felvételnek ugyanott.
A „Nyitlér“ sora 15 kr.

A „Szabadkai Közlöny“ VII. évfolyama után és helyett kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. ** Egyes szám ára 15 kr. **
számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkithordónál kapható.

A városi gazdálkodás.

Panasz a panaszt éri, nem fogunk ki beüle soha. A Mamuzsicsaera végzetessé válik városunkra. Pusztulás, rombolás mindenütt, új — semmi. Sokszor részleteztük már a mulasztásokat, rámutattunk bajainkra, de orvoslás nem érkezett.

Ha mulatásról, a város pénzén való eszem-iszomról van szó, akkor országos hírünk van a vendégszeretetről, de ha arról beszélünk, hogy csatornázunk, kövezzünk, iskoláinkat rendezzük, középületeinket helyre állítsuk, a légszuszvilitást valahára behozzuk, tűzoltóink legyenek, templomaink össze ne dőljenek, terheink napról-napra ne gyarapítsanak, akkor süket fülekre találunk nincs ember, a ki segíteni tudna.

Légszuszvilitás? Arról Mamuzsics Agoston tud beszélni, ajánlani is tudja ékesen. a miről tanuskodik a 9000 frtos Etsy-féle üzlet.

Mukits János polgármestersége idejében a mi lapunk küzdött azért, hogy a nagyterjedelmű legelők szántásra alkalmas része feltüressék, és az abból várható nagy összeg fordításák

egy felveendő nagyobb kölcsön évenkénti törlesztésére, melyből városunk hiányai fedeztessenek.

Mit tett akkor a Mamuzsics-An-tunovics szövetség?

Vádolt bennünket még rabló gazdálkodással is.

És most?

Most feltöretik épen ők a futóhomokot is, szántóföldet akarnak teremteni ott, a hol a fű is évtizedek óta alig verhetett az állandó marhájárás folytáni trágyázással is némi gyökeret. Felszántják a laza területeket, s ha ma bevetik gabonával, holnap egy jó szél után az erdők alatt kereshetik a magot.

És kik keresik ki a szántás alá adható területeket?

A birkás gazdák.

A kiküldött bizottság fő-fő embere egy birkás bunyevázsa gazda, a kinek érdekében áll a jó legelő. Kijelenteti a sivar homok talajokat szántásra, meghagyja a jobb földeket birkái számára gypnek. A ki nem hiszi, nézzen utánna és meggyőződhetik. Hogy a szántásra kijelent területek pár évtized előtt a legsivárabb homokszivatok voltak, s hogy darabról-darabra

a künn legeltető pásztorok javították, gypesítették, azt maguk a pásztorok panaszojják el, csak tessék megkérdezni őket.

Ez aztán gazdálkodás, de olyan, hogy a polgárság iszsza meg a levét.

Utóhang az elmúlt szini évadhoz.

(Karnagyunk figyelmébe ajánlván.)

Csak a színházi közzenére nézve van egy kis mondanivalónk. Rég furja már az oldalunkat.

A helyb. lapok közül épen e lapok voltak azok, a melyek a színházi magyar közzenének elhanyagolását szemre vetették a karnagy elődjének, b. Sauscheknek, és nem is eredmény nélkül; mert meg kell vallani, hogy azon kívül, hogy a közzenének minden válfaját évenként sok ujdonsággal, nyitányokkal, tánczenével, classicus és újabb zene-termékekkel frísíté föl: mihelyt a magyar zene hiányára és elhanyagolására figyelmet fordított, volt benne annyi tapintat és figyelem, hogy pár év alatt legalább 25—30 drb magyar közzenét hozatott és adatott elő a színházban — közöttük nyitányokat, csárdásokat, több halgató magyart, egyveleget, indulót, és népdalokból fűzött négyeseket.

Hogy pedig nem magyar létére azt

hitte, miszerint a magyar zene csak cigánybandának különlegessége, s hogy az nem színházba való, — azon nem csodálkoztunk; de hogy olyan magyar nevű és szívű jó zenész és magyar zeneszerző, mint jelenlegi karnagyunk, a magyar zenét annyira elhanyagolja, azt nem is álmotduk.

Sőt örültünk, hogy ime egy jóra való magyar karnagy vezetése alatt a magyar színházi közzene hozzá méltóan föl fog virágozni.

Reméltük, hogy az ifju karnagy, mint a classicus zene tisztelője és kitünő előadó, tehetséggel, izléssel és szorgalommal fogja a tánc- s egyéb könnyeb stylum zeneujdonságok mellett a zeneóriások műremekeit is a nagy közönségnek bemutatni, élvezhetővé tenni. — E végből elég lett volna a b. Sauschek által hátrahagyott gazdag repertoirt minden zene válfajból évenként néhányval gyarapítani.

Hiszen volna rávaló is bőven; mert valamint elődje, úgy ő is e czéleből kapja zenészei esti díjának kétszeresét, — és ugyan e czímen tartotta vissza magánál zenészeitől a szini idény 1-ső előadásának díjazását.

Mi mindent vártunk és reméltünk mi tőle és működésétől, a színház s különösen a magyar zene fölvirágoztatására! E reményteljes várakozásnak tulajdoníthatja a karnagy ur ama szívélyes és előzékeny fogadtatást, melyben Szabadkan mint ismeretlen részesült, a kiről csak annyit hallottunk: hogy bár fiatal, de jó zenész, magyar, s hogy néhány csinos zeneműve is megjelent.

De hogy reményünkben mennyire csa-

TÁRCZA.

Budapest mint gyógyhely.

Budapest, ápril hóban 1887.

Azon semmiesetre sem kifogástalan hygienikus viszonyok mellett, a melyek fővárosunkban uralkodnak, még inkább pedig ama túlságosan is rozsz hír mellett, a melybe az itteni egészségi állapotok. Magyarországon kívül kerültek, majdnem keserű gonyként hangzik Budapestről, mint gyógyhelyről szólani, és legkivált mint a jövő világgyógyhelyéről, mely minőség a magyar fővárosnak idegenek sokaságát, anyagi telvirágozást, társadalmi gyarapodást, röviden mindazt meghozza, a miben a főváros, hogy igazi főváros legyen, ez idét még hiányt szenved.

És mégis csak föületes szemlélő láthatja ama megnevezésben az ironia némi árnyalatát. — Fővárosunk, tényleg a legnagyobb mértékben rejti magában egy világgyógyhely csiráit, csak tőlünk függ e csirák ápolása, gondozása, hogy kikeljenek, virágzóan kihajtsanak és oly termést eredményezzenek, a melynek gyümölcsei Budapestünknek a mindnyájunk által óhajtott fölendülést meghozzák.

Magyarország fővárosa ez által Európa, sőt tán a világ összes fővárosa között egy különlegességgé alakulva: egy fél milliónyi állandó lakossággal bíró gyógyhelylyé.

Gondoljunk csak egy csakis félig-meddig aránylagos számú gyógyvendéget; — egyelőre csak saját országunkból, — később bizonyára idegenből is — ehhez: hogy így a gazdagságnak, a gyarapodó fejlődésnek miy forrásai nyilvának meg fővárosunk számára! egészen elhallgatva amaz erkölcsi hasznót, mely abból a nemzeti ügyre háramlanék, bahogy Európa nemzeti forrásaink gyógyereje és fürdőintézetünk berendezése által decsalogatva, saját tapasztalataikból tanulnak megismerni művelődési törekvéseinket és ugyszólván, az or-

szág szívében hallgatnák meg a magyar nemzeti szelem üterének lüktetését. Ez az egész társadalmi, iparos és kereskedelmi életnek bizonyosnyal oly átalakulását eredményezné; a melyről ma még épen semmi képzületünk sem lehet.

És e czél megvalósítása valóban nem volna egyéb utopisztikus álmodozásnál? Budapest mint gyógyhely tényleg csakugyan nem volna más mint agyrem, melynek a valóságba átvitelére gondolni sem lehet? Minden esetre érdemes e kérdést közelebbről megvilágítani.

Hogy Budapestet már a természet is eleve gyógyhelynek rendelte, az az elvitathatlan gyógyerejű források példátlan bősége és fővárosunk gyönyörű fekvése mellett kérdést sem szenved. Lennének csak földünk berendezése és hygienikus viszonyaink a természet nyújtotta ama föltételekhez méltóak, akkor az idegen forgalom által eddig csak gyéren érintett Budapest átalakulása egy élénken látogatott, az egész világ által iölkeresett gyógyhelylyé oly gyorsasággal menne végbe, milyentről manapság alig álmodhatunk.

Ami az egészségügyi állapotokat illeti, ezek tényleg még sok kívánni valót hagynak hátra, de hogy Budapest e tekintetben hírénel jobb, azt csak a rosszakarát tagadhatja.

Hogy Budapest mint egészségtelen város van elhíresztelve, azt a tavalyi, egyébként szelid kolerajárványnak köszönheti, a mely azonban ha a látszat nem csal, ma már megszűnt. Ez legyen tan akadályozója az idegenek élénk forgalmának? Nézzük csak Nápolyt, hol az utolsó kolerajárvány vabau borzalmat keltő módon dühöngött; s a Vezuvyos még is oly idegen forgalmat mutat fel, melynek Budapest bizony örvendhetne. Ezenfölül Nápoly halálozási viszonyai nem sokkal kedvezőbbek, mint Budapestéi, a minél azonban megjegyzendő, hogy a tulai városrészek, a melyekben a tulajdonképeni gyógyforrás-kincs található, illatos hegylevegőjükkal, fölséges ivóvizükkal a hygienikus

összehasonlítás a legtöbb európai várossal kiállják.

A Duna folyam hasított a főváros gyönyörű fekvése, a festőileg szép jobbparti hegylány, a palotasorok, melyek a balpartot szegélyzik, maga a folyam hidóriáisaival, a nyüzsgő vizijárművekkel, mindez oly megragadó szépségű tájképet nyújt, hogy külföldi turisták bizonyítása szerint csupán a most említett Nápoly panorámája vetekedhetik vele.

És ezen a legkecsesebb természeti szépségekkel megáldott talajon példátlan bőségű, példátlan gyógyerejű források fakadnak, fön áll tizenkét gyógyfürdő, melyek mindegyike, ha a megkivántató balneológiai fölszerelésekkel ellátatik, egymagában elégséges arra, hogy Budapestet nagyszerű gyógyhelylyé tegye.

Szó egyedül csak arról lehet tehát, hogy e kincsek kellőleg kiaknázatsanak, hogy ne maradjanak a jövőben is, mint eddig, úgy szólván parlagon, hanem meghozzák a fővárosnak ama gyümölcseit, melyeket természet már a természet által hivatva vannak. Hogy áttekintést nyerjünk amaz elemek föltt, melyeket Budapest, a gyógyhely magában rejt, vegyük szemle alá a főváros gyógyforrásait a „Correspondance de Pesth“ egy szakértő írójának vezetése mellett:

A főváros legnagyobb, és forrásokban legdusabb telepeihez számítható A Császárfürdő.

Ezt az 1806. évben a Marczibányi család az irlag fivérek szerzetének mint alapítványt adta át, és az több szabad folyású hévforráson kívül, csak az elhanyagolt török fürdőt foglalta magában. A nevezett szerzetes-rend azóta épületeket, fürdőt emeltetett, új forrásokat nyitattot meg és a Császárfürdőt egészen más állapotba helyezte.

A Császárfürdő mintegy 5—6 holdnyi területet foglal el, 12 hatalmas hévforrást tartalmaz, melyek közül a használatban levő források ezek: az ivóforrás 59 C°, az iszap vagy üst; forrás 60 C°, a nádorkut 50 C°,

a gőzfürdő források 50—60 C°, a kénfürdő 60 C°, törökfürdő 27 C° és végre a József-hegyi langyos forrás 24 C° hősséggel.

A használatban levő források oly nagy mennyiségű vizet szolgáltatnak, hogy a telep összes fürdői és uszodái vízzel bőven elláthatók és szükség esetén naponta 6000 fürdő szolgáltatható ki, A Császárfürdő forrásai a kénhévívek közé szerkoznak. Az ivó- és a fürdőgyógymód idült borbajok, esuzos és szaggató bántalmak ellen sikeresen használ-tatik, s e hévívek kiváló gyógyereje világ-szerzte ismeretes. A különböző építmények között levő területek sétányokkal és park-szerű ültetvényekkel vannak ellátva.

A Császárfürdőnek a Duna szabályozott partján és a budai hegység lejtőjén kiválóan kedvező fekvése, könnyű közlekedése a tündéres Margitszigettel és a fővárosnak a Duna partjai hosszában kétfelől elnyúló részeivel, oly mozzanatok, melyek e telepet a jövőben mint első rangú gyógyfürdőt tüntetik fel, nemesak a képzeletben, hanem a valóságban is.

A Szt.-Lukácsfürdő

mintegy 3 holdnyi területet foglal el, és ez előtt tán hét évvel a magyar kincstár tulaj dona volt, mely azt haszonbérbe adta. A telep azonban azóta Palotai ur birtokába ment át, ki azt sok értelemmel és meglehetős áldozatokkal restaurálta s a mai kor igényeinek megfelelő új épületeket emeltetett. Szép park közepén következő építmények találhatók.

Egy földszintes, homlokzatával a Dunára néző épület, melyben 50 különféle kád-, kő- és márványfürdő — pöstyéni modorban — 60 öltöző fülkével és természetes iszapforrásokkal, melyek a vizitükör fenekén különböző hőfokozattal buggyanak föl. Egy térs uszóiskola, melybe a 26 C° hőfoku természetes forrásviz hatalmas vizesés alakjában ömlik, és ily módon a vizitükört állandóan friss vízzel táplálja. Egy egészen új és gyakorlatiasan berendezett gőzfürdő és végül egy ivócsarnok. A Szt.-Lukács fürdő timsós

lódunk; mutatja az, hogy ez idén is egyetlen új nyitányt sem hallottunk a színházban, (a Rui Blas már valamely hangversenyen vagy zenevizsgán is előadott), de sőt még a régieket is egészen elhanyagolta, s a sok szép meglevő nyitányokat a Bombardó, Eleven ördög és hasonló marsokkal pótolta; — melyeket ő maga ugyancsak óvakodott végig hallgatni. Kár volt pedig! mert lehetetlen lett volna, hogy észre ne vegye egy a közönség műértő része, mint saját zenészei arcán is a gunyosoly s a boszúság jeleit.

Fölvívjuk rá az egész szính. közönséget, hogy hallott-e az egész színiudényen át egyetlen új jó csárdást, a karnagynak saját saját dalaiból fűzött néhány egyvelegén kívül? Mi legalább nem hallottunk. És miután az ezer meg ezer ropogós csárdás, Hallgató és magyar dalművészetek közül bőven válogathatót és nem tette: nem képzelhetünk más okot, mint hogy vagy nem törődik a magyar zenével (ha az nem saját terméke); vagy sajnálja rá a pénzt; vagy nem meri összehasonlítani saját magyar zeneszerzeményeit aval a tömérdek régebbi és újabb gyönyörűnél gyönyörűbb s hozzá még eredeti magyar zenetermekkel.

Bármelyik föltevés egyaránt elszomorító, és nem méltó oly zenetehetséghez, mint karnagynk.

Es imé azért kellett a sok ezer magyar fülnek és szívnak a közönség idején koplalnia a jó magyar zenétől, s a néhány új és sok régi Valzeron és Polkán tengődnie, még márt. 15-én valamint az utolsó előadón, a Népfelkelők estjén is, a midőn a dicső honvéd harcok emléket egy jó magyar szívű karnagynak nem is lett volna szabad idegen zenével megzavarnia, hanem e dicső idők emlékeit és benyomásait a forradalmi indulókkal s a legszebb hallgató magyarok és csárdásokkal kellett volna még mélyebb és élénkebbé tennie.

Ha magyar szívű karnagynk volna! Adja Isten, hogy jövőre az legyen, s hogy Elődjéhez hasonló figyelem — tapintat — és önmegtartóztatással engedjen a magyar közönség e részbeni jogos óhajának, melyet neki meg kellett volna előznie, megfontolva: hogy ő a magyar közönség szolgálja és nem megfordítva.

Miután lapunknak is évek óta része volt ama szívélyes fogadásban, melylyel a karnagy ur városunkban találkozott, mint a nélkül is a nyilvánosság örénke, kétszeres kötelességünké vált, a (minden emberi műhöz és működéshez adatapadók) hibákra is őszinte nyíltsággal rámutatni, sine ira et studio, félre téve a baráti viszonyt a közügyért s meg nem tagadhatva a magyar nemzetiségért és így a művészetért is dobogó szívünket. Reméljük, hogy utóljára történt.

tartalmu forrásokkal is bír. A fürdőnek legmelegebb forrása 60 C°, a leglagyosabbika 26—56°.

A Margitsziget.

Alig van magyar ember, ki ezen, ő cs. és kir. fensége József főherceg ur nagylelkű bőkezűsége által teremtett tündérvárost ne ismerné. Igen, fővárosunk eme gyöngye, mely minden idegen bűnűtől és főkelti, nem csupán Budapest lakosainak egy bájos üdülési helye, hanem menedékhelye az a szenvedőknek is, melyet ő cs. és kir. fensége emelt a 118 mtr mélységű, 43.3 hőfoku kénhévizet szolgáltató artézi kut furatása, egy oly monumentális fürdőház — melynél szebb a leghíresebb külföldi gyógyhelyeken is alig található; továbbá egy gyógyszernek, — több szálloda, stb. építése által.

A két szállóban 300-nál több pompásan burorított szoba áll rendelkezésre. A fürdőház 54 fürdőszobával bír. A margitszigeti forrás is a kénhévizekhez tartozik. Itt az igen értelmes szeretetreméltó Ertl igazgató és dr. Verzár fürdőorvos urak felügyelete alatt, európai stílusú fürdő élet. Az állandó vendégek átlaga 1200, a látogatóké 100.000 évente.

A II. kerületi Viziváros főtájának 243 számú házában van

A királyfürdő,

mely 700 méter hosszú földalatti vezeték által van a Sz.-Lukács fürdővel összekötve, a honnét 43 C° hőfoku hévizet nyer. E fürdő főleg a budai gyár munkásoknak szolgál tisztasági célra.

Vándorlásunkban délnek haladva ama fürdőkhöz megyünk, a melyek a Szt.-Gellért hegyből eredő földes-mész tartalmu hévizet a kénhevizekkel keverve vizüket ezekből nyerik. E fürdők legnagyobbika:

A ráczfürdő.

E telep a tulajdonképeni célt tekintve, melyre szolgál majdnem tulságosan pazarul van építve.

Gőzfürdő: valóságos látványosságok; de a fürdőnek fekvése a Tabán külvárosban s

„Achilles Sport Egylet.”

Körlevél.

Van szerencsnk a t. cz. tagokat értesíteni, hogy:

1) a II-ik rendes közgyűlés f. é. május 15-én d. u. 5 órákor fog megtartatni.

2) Az „A. S. E.” nyári helyiségének megnyitását f. é. ápril hó 24-ikén délután 4 órákor tartja meg következő sorrendben: 1) szertornázás korláton; 2) ökölvívás; 3) korongvetés, gerely hajtás és sulydobás; 4) ugróversenyek; 5) szabadtornázás; 6) nyilövészet; 7) Vasparipa (bicycle) versenyek; 8) Versenyfutások.

Midőn felkérjük a t. cz. tagokat, minél számosabban jelentkezni sziveskedjenek, megjegyezzük, hogy a versenyeken csak azok vehetnek részt, kik ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi ápril 15-ig a művezetőnek tudtára adják. A gyakorlatok a hosszabb napok beállítását változtatás szenvednek, a mennyiben 5 órától 7-ig, a többi napokon vasár- és ünnepnapok kivételével 5 órától 8-ig tartatnak fölváltva a torna és vivó gyakorlatok.

3) Az „A. S. E.” nyári viadalait f. évi jul. 17-ikén fogja megtartani. Nevezési zárnep jul. 1-én.

4) Az „A. S. E.” őszi viadalait f. é. okt. 2-án tartja meg. Nevezési zárnep szeptember hó 2-án.

A választmány nevében:

Vermes Lajos,
egyl. alelnök.

Tanintézeteink állapota.

Dr. Klamarik János vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi osztálytanácsos a szegedi, halasi, zombori középiskolákban tett látogatása után f. hó 20-án közs. főgimnáziumunkat is szerencsésen látogattatásával. A délelőtti órákban jelen volt a tanárok előadásain, délután pedig az intézeti ölszereleket, tantermeket és szertárakat tekinté meg.

Az osztálytanácsos jelen látogatásának tulajdonképi célja: a középiskolák anyagi állapotának megtekintése volt.

Míg ő intézetünk ölszerele a tapasztaltrend és tisztaság felett megelégedését nyilvánítá ki, addig más részről azon nézetének adott kifejezést, hogy főgimnázium rajzterem, téli tornacsarnok és alkalmatermészetrajz szertár nélkül nem is képzelhető s ha a város közönsége e hiányokat a tanítás eredményének érdekében önmagától nem pótolja, a miniszterium elodázhatatlanul követelni fogja.

Az osztálytanácsos ez alkalommal be-

azon körülmény, hogy azt többnyire csak átmenő vendégek látogathatják, minthogy eddig csupán 10 vendégszoba van benne, egészen megfosztják azt a tulajdonképeni betegek számára rendelt gyógyhely jellegétől.

Enek dacára a Ráczfürdő roppant nagy látogatottságnak örvend, 53.3 C° hőfoku forrásai tisztességes ügyvezetés mellett alkalmasak arra, miszerint e fürdőt gyógyhelylyé tegyék. A Ráczfürdő forrásainak vegyi alkotórészei szénsavas méz, szénsavas magnézium, kénsavas méz, nátron és szabad szénsav. E források használata csuzos bántalmak és idegbajok ellen nagyon hatályosnak tapasztaltatott.

A legközelebbi fürdő, mely vizét a Szt.-Gellérthegy forrásaiból veszi, a hasonló névű téren épült

Rudasfürdő.

E fürdőtelep a főváros tulajdona és igazgatójának, Wessely urnak fáradozhatlan, szakkerü tevékenységére sikert aratott, arra bírván a városi képviselőket, miszerint ezen intézetet újabban oly állapotba tegye, mely azt a legjobban berendezett fővárosi fürdők közé emeli. A Rudasfürdő a fővárosnak még a gőzfürdő s a népfürdők berendezése előtt évi 40,000 frt tiszta hasznót hozott. E telep forrásai közül a legmelegebb 45 C°. Forrásainak minőség és mennyiségbeli vegyi összetétele a Ráczfürdőéivel azonos.

A telep szép gyógyudvarral, 14 lakással és fényesen berendezett különféle fürdőkkel bír; van pompás gőzfürdője, megtekintésre méltó kupolaépítményvel s a t., A Rudasfürdő közvetlen szomszédságában a „Propeller” szállóban találjuk a:

Hungária-forrást.

Ez újabban bocsátott forgalomba, s a vizet Baló tanár elemezte. Egy liter viz tartalmaz: 0.36 szemér szénsavas meszet; 0.21 sz. sz. natront, 0.002 sz. sz. lithont; 0.25 sz. magnezium chloridot, továbbá 0.22 kénsavas meszet és magnéziumot. E forrás vize kereskedelmi cikké képez és ivó

nézett a gymnasiumi épületben elhelyezett elemi tantermekbe is, hol látva a tanulók túlműveltségét, azt mondá: csudálkozom, hogy vannak szülők, kik gyermekeiket ily iskolákba adják; én az enyémet nem adnám.

Eltekintve a tantermek kevésbé világos voltától, s a törvény által is tiltott növendékek összehozulásától, mindenekelőtt az iskolaszék figyelmét hívjuk fel, másodsorban pedig a főorvos intézkedését kívánjuk, hogy egészségi tekintetekben tegye meg a szükséges lépést; mert a felsőbb helyről is hangzott szót, a szülők megnyugtató cselekvésétől, mielőbbi kedvezőbb változtatást követel.

Munkás betegsegélyző egyesület gyűlése.

A budapesti általános munkás betegsegélyző egyesület szabadkai előhelye f. é. ápril 11-én tartá Braun Lipót egyesületi elnök vezetése alatt rendes közgyűlést, melynek főbb tárgyai voltak: évi jelentés s a tisztújítás. Az évi jelentés értelmében az egyesület a múlt évben 325 frt 68 krral segélyezett beteg t- gokat s egyet 50 frt. temetési költséggel látott el. A szabadkai előhely tagjainak száma jóval fölül van százon, segélyezésben részesült majdnem 50 tag kik részint pénzben, részint orvosi s gyógyszerészeti segélyt kaptak.

Ezután a közgyűlés által az egyesület tisztviselőiül megválasztottak. Braun Lipót elnök, Faltum János másod elnök, ifj Richter József pénztáros (meghatalmazott), Máty János jegyző, Kozsák János másod jegyző, dr. Veisz Ignác orvos, Kalló Mihály s Kassai szám vizsgálók, Szlávi József, Veroni Pál, Eregyén Vazul, Veisz Jakab, Kirner Gyula, Schönfelder György, rendes, a Kovács János, s Popovics Dragutin, pót választmányi tagok.

Ha ezen egyesület működését figyelemmel kísérjük el kell ismernünk annak jótékony hatását. Tagja lehet bárki 1870. évben alakult Budapesten s azóta az ország minden jelentékeny helyén hol az ipar is képviselve van, a központtal szorosan összefüggő u. n. előhelyek alapítottak. Az 1885 évi országos kiállítás alkalmából kibocsátott részletes jelentés szerint akkor az egyesületnek 32426 tagja volt, kik közül 8659 beteg s rekkant részülett segélyben s 418 tag az egyesület költségén temettetett el. Megalapítása óta jóval több mint 70 ezer beteges esetben enyhítette a munkás osztály szenvedéseit. Hogy az egyesület nem a spekuláció hanem tisztán ember baráti célból alapítottatott a fentebbieken kívül mutatja még, hogy csekély pl. heti 12 kr. befizetés

gyógymódnál használtatik a bélsatorna s a bugyhólyag hurutjai ellen. A legközelebbi természetes héviz a budai oldalon a

Sáros fürdő.

Ez is különféle kád-és kőfürdőkkel bír. Leggazdagabb forrása 50 C hőfoku és a Szt. Gellért-hegy már leirt forrásaival azonos vegyi összetételt mutat. Ha vándorutunkat a Duna jobb partja mentén folytatjuk, Kelen földére érünk, hol a budai.

Erzsébet sós fürdő.

ötlik szemünkre, mely néhány év óta a világhírű gyógyviz-czeg Mattoni Henrik tulajdona. Az ujon ültetett park közepén fekvő fürdőházat a tulajdonos a balneologia követelményeinek megfelelően mintaserüen rendezé be. Van benne 65 fürdő- és 70 minden kényelemmel ellátott lakószoba. Az Erzsébet-forrás egyike az újabb időben fölfedezett s ma már világhírré kapott budai keserű-sós forrásoknak. Világszerte ismeretes volta mellett balneologiai értékéről szólni feleslegesnek tartjuk. A budai keserűvizek világereskedelmi cikket képeznek és Saxlehner András úr telepe, a híres

Hunyadi János forrás

vize még a chinaik- és japánoknál is kelendő árucikk, bár nevét kiejteni nem tudják.

A Ferencz József, Viktória és Rákóczy források is jól elterjedt ásványvizek.

Es most, miután a Duna jobbparti részt gyógytorrásaival és fürdőivel bejártuk, haladjunk egyenes irányban a lánchídon át s az Andrassy uton végig a városligetbe. Itt van a Zsigmond Vilmos tanár által turt.

Artézi kut,

fővárosunk egyik csodája, mely 970 mtr. mélységből 746. hőfoku hévizet hoz fölszínre s ebből naponta 12000 hektoliter szolgáltat. Than tanár elemzése szerint e vizből egy liter 1.41026 gr. szilárd alkotórészt tartalmaz, melyből 0. 5 gr. dupla szénsavas méz, 0. 1 gr. dupla szénsavas magnézium, 0. 1 gr. szénsavas natrium, 0. 2 gr. chlor-natrium, stb.

mellett igen sok kedvezményben részesíti tagjait. A beteg tag napi 38 kr. segély pénzben részesül az ingyen orvosi s gyógy-szerzési ellátáson kívül, olyan segélyezésben részesülnek a gyermek ágyas nők is.

Az elhalálozott tag 50 frt temetési költséggel látatik el.

Ezen jótékony czélu egyelet, mely leginkább a szegényebb sorsu munkás osztály bajait enyhíti, bátran ajánlhatjuk minden gondolkozni szerető munkás ember figyelmébe.

Egy munkás.

HIREK.

A Geiger-féle lopás még mindig kísért. Az állítólagos főtettes Madaczi Mitroviczáról megszökött, ha úgy más baja nem történt. A befogott és gyanúsított egyének várhatják ítélet napig, hogy szembesítve legyenek Madaczkival. A vizsgálat „lázassiettséggel” folyik. Megemlítjük hogy ötezer forintot kap a ki a tetteseket kideríti, nem csoda tehát, ha Geiger ügye mellett még a rendőrségis elfeledkezik egyéb teendőiről.

Vakmerő támadást intézett egy ügyvédjelölt pár napad elzött a helyb. kir. járásbíróság egyik bírja ellen. Perét mindenáron megakartá nyerni, s mikor az ítéletet a bíró kihirdette meg kedvezőtlen volt, egy iratot kapott ki zsebéből, s a bíró elé tartva rákiáltott: „fegyelmi vizsgálatot kérek ezért a bíró ellen”. És csakugyan úgy a törvényszéki elnök mint a miniszterium feljelentést kapott. Na ha egy bírót így akar egy tökmag fiskális elremiteni, megdermekelné, hogy a régi botbüntetést fellevenítve huszonötöt hegedüljenek el rajta.

Vogt Gyula városunk minden körében ismert és kedvelt palicsi kis vendéglős meghalt. A java férfikorban elhunyt halála alkalmából a következő gyászjelentés adott ki: „Özv. Vogt Gyulané szül. Perkovits Mária mély fájdalommal jelenti szeretett férjének Vogt Gyulának 1887. évi ápril hó 20-án esti 11 órákor életének 41-ik, boldog házasságának 15-ik évében szívészélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogultat nejn kívül siratják még: édes anyja özv. Vogt Julianna; testvére: Vogt Árpád, pénzügyi tiszt; továbbá számos rokonai és ismerősei. Hült tetemei f. hó 22-én

A vízben megkötött gázak térfogata köbméterekben: szénsav 234. 7, nitrogén 6. 1 kénvízgáz 0. 5 kmtr.

Az artézi kut a főváros tulajdona, mely a Nádorszigeten egy ideiglenes fürdőházat is épített. Ezen kitűnő, nem alkalikus kénheforrás vize belsőleg nagy eredménnyel használatik gyomor- és béllhurutok ellen

Bizonára a világon egy város sem dicsekedhetik a természet ily dús és sokféle kincseivel, mint fővárosunk s egy könnyen föl sem fogható, miképen volt lehetséges, hogy mindeddig csak oly kevés történt, hogy e kincsek forgalomba hozatván, az ország javára hasznosítsassanak.

Trefort miniszter úr ő excellentiája volt azon férfi, — s az egyetlen az országban — a ki, mint sok egyéb dologban, a kezdeményezést itt is megragadva, ezélt két évvel anketet hívott össze oly célból, hogy a magyarországi gyógyhelyek és ásványvíz-források viszonyai megbeszéltesenők, s azok emelése végett megállapodások jöjjenek létre. Ennek folytán Dr. Korányi Frigyes tanár, kir. tanácsos elnöke alatt bizottság küldetett ki, hogy a kitűzött irányban előterjesztéseket és javaslatokat tegyen. Így mutatta meg kormányunk nevezett, folyton tevékeny tagja a helyes utat, melyen haladva eredményhez juthatunk.

Dr. Korányi tanár az óta eme feladatnak egy emlékirat kidolgozása és benyújtása által megfelelt oly módon, miut ez egy tekintélytől, egy oly magas fokon álló hazafias gondolkozásu személyiségtől másképen nem is várható; és ha a magy. kir. orvos-egyesület balneologiai osztályában, Budapestten 1885. december hó 14-én előterjesztett s ezen ügyet tárgyaló jelentését az orvosok s egyáltalán az ország megszívlelik: akkor nem vagyunk távol azon időtől, a midőn Budapestben is fürdő- és forrásipar a földé-élet fog fejlődni, melyek hogy mind e mai napig nem ápolattak, az — első sorban — nemzetgazdasági szempontból tekintve, — valóságos bűn volt!

d. u. 4 órákor a bajai sarkertben fognak örök nyugalomra tétetni. A szentmise áldozat pedig ugyancsak ápríl 22-én d. e. 10 órákor a Szt.-Teréz egyházban fog az urnak bemutattatni. Szabadkán, 1887. ápríl 22. Áldás és béke hamvaira!

2500 frt elveszett a helybeli postahivatalnál, — ha igaz. Tény, hogy az ajánlott levél eltűnt de azon jelezve nem volt hogy pénz van benne. Ha csakugyan 2500 frt volt a levélben, a feladó ugyancsak megjárta, most a kincstár csak 20 frtot fizet a levélért. A vizsgálat folyik.

Az aldunai csángó telepek rövid fenállásuk óta őrvedetes virágzásnak indultak, mint ugyanis a szolgabíró által beadott jelentéséből kitűnik, a szaporodás évenként 50—60 főre megy egy-egy csángó községben; e mellett a vagyonosodás még nagyobb növekedést mutat fel. Így Hertelendifalva 1883 július havában egyetlenegy sátorból állott, ma pedig négy hosszú utcában 600 cimos székely házból lakik mintegy 2500 ember. Akkor négy gazdáknak volt lova szekere, ma majdnem mindenkinek van lova vagy egyéb marhája. Pancsova város csak öt percznyire van a községtől s a szorgalmas csángó asszonyok sokat bevisznek baromfiakból és kertészeti, míg a férfiak jeget szállítanak a gyáraknak vagy fát a Dunához. Nagy-Györgyfalva két órányira esik Pancsovától s így apró bevételai már nem oly jelentékenyek, de annál nagyobb pártfogásban részesül más oldalról; így Bonnáz püspök 20.000 frtot adott templomépítésre. Székely-Kevén (előbb Gyurgyevó) eddig földi viskókban laktak a csángók, most azonban a lapályból a homociszai fensikra telepítették át, hol 170 ház van épülőben, melyekhez a kormány maga csináltatott ajtókat és ablakokat. Ez lesz a legszebb község egyike, ellátva mindennel, amit egy modern falutól csak várni lehet. A csángó falvak befolyása Pancsovára már is nagyon érezhető. A boltok feliratai ma már magyar nyelven is olvashatók. Az isteni tisztelet nemcsak a ref. templomban, hanem az evangélikusoknál is magyar nyelven tartatik minden második vasárnap. Lépten-nyomon apró változások. A város hazafiasabb, magyarabb.

Kártyaadóság nem adósság. A kuria a napokban ismét egy fontos kérdést oldotta meg a kártyajátéknak. Kimondotta ugyanis, hogy a kártyajáték közben a játék folytatására kölesön adott pénz bírói uton nem követelhető vissza, mert az ilyen kölcsön a fennálló joggyakorlatnál fogva jogszimnek nem tekinthető.

Egyik helybeli körorvos nagyon szeret „hakkerezni“, de nem szeret fizetni. Majd minden békésnek adós. E kocsisok egyike 2 frtért többször felkereste már az orvost lakásán is, de pénzhez nem juthatott, s a napokban kénytelen volt kalaplevéve megkérni őt az utcán, adná meg a kocsibért. A doktor pénz helyett adott egy jó botitást a szegény ember fején keresztül. E sérelemért s a szokatlan fizetési mód miatt panaszt emelt az ember a kapitányságnál, minek az lón eredménye, hogy az orvos e hó 22-én egy rendőrlégényével elfogta a nyílt utcán, levétette a bakról és behurcoltatta a kir. ügyészségi fogházba, hol egy szobába összepofosztta és pofosztatta. Ez nem elég. Az orvos ur be is záratta a szegény embert, kocsiját pedig behajlatta a város házuvarára. Kérjük a kir. ügyészséget van-e tudomása ez esetről, s szándékozik-e tenni hivatalos lépéseket? A megkínzott ember külön is orvoslást keres az az orvos ellen, a ki megfélemlítve állásáról illy galáudat visszaél az őt nem is illető hatalommal.

A kórházi főorvos vagy Lévy Simon embertelensége az a rendszer a mit a kórháznál gyakorolnak nem tudjuk, de konstatáljuk, hogy a mai hatóság nál egy kutyára jobban ügyel a gypmester, mint az orvos az embernek egészségére és életére. Egz földhöz ragadt szegény könyörgött a napokban felvételért, a kinek nincs hol fejét lehajtania, pedig betegsége olyan, hogy élete ezernaszalon függ. A főorvos csak akkor igérte meg a beteg felvételét, ha az ápolási díjakat megfizeti vagy kezést állít. A szegény beteg panaszt tetetett a főjegyzőnél is, a ki külön levelelismét a kórházba küldte, az orvoshoz, de az orvos góronbáb kiutasította az illetőt, hozzon pénzt vagy kezést, és ne alkalmatlankodjék többé. Hiszen a kinek pénze van, az nem szorul a hatóság kegyelmére és a hitvány kórházra, hanem kezelteti magát otthon. E szerint ha egy szegény ember összeroskad az utcán, az ott adhatja ki lelkét fel nem veszi senki, de az elhullott kutyákat felszedi legalább a sintér. Ime ilyen rend van a mi hatóságunknál, hogy kinek a rendelkezésére bának el így a betegekkel, azt vagy Lévy Simon vagy a kórházi orvos tudná megmagyarázni.

Grósz Máté e hó 19-án agyonlőtte Mihály nevű fiát, s aztán jelentkezett a rendőrségnél, hol le is tartóztatták. A részletekről a következő tudósítást vettük Gro-z Máté

rabiatus ember. Nejét szül. Tuba Terezt 14—15 évvel ezelőtt agyonlőtte, és azért elítélve büntetését is kiállotta. Gyermekeit nem állhatta soha, kegyetlenkedett velük, úgy, hogy azok többnyire idegenek között tengődtek s szinte vadul nevelkedtek fel. Az említett napon Mihály fia haza ment, de kaput bezárva találván, zörgetni kezdett, s az udvarra lépő apát kérte a kapu kinyitására. Az apa a kinyitást megtagadta, mire a fiu belökte a kaput. A felbőszült ember puskát ragadott fel, és fiára lött, de az első lövés nem találta, mire kisütötte a fegyver második csővét is. A szerencsétlen ifjú holtan rogyott össze.

Bajmokon egy lelketlen anya e hó hó 21-én 3 éves gyermekét a kutba dobta, s aztán önként jelentkezett a rendőrségnél, de azt állítja, hogy a gyermeket beejtette, Letartoztatták, a vizsgálat folyik.

A népfőlkelő tiszti tanfolyamra nálunk tizen vonultak be, u. m. dr. Reizner Lajos, dr. Milassin Miklós, dr. Hetényi Mór, Balogh Károly, Milassin Károly, Scossa Zoltán, Vukovits Gábor, Hacker Adolf, Körömczy János, Gergely Pál. — A gyakorlati kiképzés, egy a harcászati és harctéri szolgálat előadása Munkácsy századosra, a szolgálati szabályzat fegyvertan, utász- és erődítéstani, tereptan stb. előadása Szilágyi hadnagyra vannak bízva. — Örömmel szolgálat constatalhatni, hogy a tanfolyam hallgatói vetekednek egymással nevezett előjárók elkövetésének, loyaltásának s buzgólkodásának magasztalásában. — Kranitz alazredes a népfelkeltési tisztek csapatát. — Első alkalommal lelkes hazafias beszéddel üdvözölte a csapatot és buzgalom s kitartásra intve őket a tanfolyam minden hallgatóját bemutatatta magának; másodikban pedig a csapat több mozdulatát s fegyverforgatásait végig nézve a tiz napi idő alatt elért kiváló eredmény fölötti teljes elismeréssel adozott Munkácsy századosnak. — A tiszti iskolában az alezredes a fegyvernemek hadászati célja és alkalmazása — majd másodikban az utász és erődítéstánból tartott igen tanulságos, bő ismereteket feltűntető előadásokat.

Értesítés. Szabadka szab. kir. város törvényhatósága 1887. évi április hó 27-ik napján d. e. 10 órákor a «Pest város»-hoz címzett szálloda nagytermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Törvénycikk megkötéséről. 2. Miniszteri leirat, mely szerint a városi közlegelők használatát iránt alkotott szabályzat pótlás végett leküldetett. 3. Miniszteri leirat, mely szerint a szabadkai egyesült protestans egyház részére adományozott föld mikénti használat tárgyában hozott közgyűlési határozat felsőbbbirel jóváhagyatott. 4. Miniszteri leirat, mely szerint egy alsó foku kereskedelmi iskola felállítás tárgyában hozott közgyűlési határozat felsőbbbirel jóváhagyatott. 5. Miniszteri leirat, mely szerint a községi kötelekbe való felvétel, település és lakhatás iránt alkotott szabályzat kiegészítés végett leküldetett. 6. Miniszteri leirat, mely szerint a betegségekben vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő s munkaképességét egy év alatt vissza nem nyert tisztviselővel szemben követendő eljárásra vonatkozó szabályzat pótlás végett leküldetett. 7. Miniszteri leirat a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiába való felvételre vonatkozó pályázat meghirdetése tárgyában. 8. Miniszteri leirat az 1887—1889 évekre alakítandó egyenes adó felszámolási bizottsághoz egy rendes és egy póttag választása tárgyában. 9. Miniszteri leirat, mely szerint a közbiztonság építése tárgyában hozott közgyűlési határozat felsőbb helyen tárgyalás alá vétetett. 10. Polgármesteri jelentés a közigazgatás állapotáról f. évi márczius hóra vonatkozólag. 11. Az üresedésben levő templomi énekesnői állás betöltése. 12. A közoktatási bizottságnak javaslata a gymnasiumi tanári állások mikénti betöltése tárgyában. 13. Ugyanannak javaslata a szabadkai gör. kel. egyház községnek az iránti folyamodványára, melyben a papilak felépítéséhez hozzájárulása kéri fel a város közönségét. 14. Mucsi György városi főszámvevő, mint a szabadkai családgyámoltó egyesület elnökének folyamodványára, melyben 100 frtos alapítványra kezelésre kéri fel a város közönségét. 15. Az iskolaszék jelentése a verusityi tanyai iskola alá szükséges terület megvétele tárgyában. 16. Ifj. Döbel Károly helybeli cukrásznak folyamodványára, melyben a Szkenderovits Sámuel-féle ház előtti térségen egy chioszk építésére engedélyt kér. 17. A tanács javaslata a városi tisztviselői nyugdíj szabályzat tárgyában. S a még ezután beérkezendő és a főjegyzői hivatalban megtekinthető ügydarabok.

IRODALOM.

A „Képes Családi Lapok“ 30-ik számának tartalma: Erő és anyag. (Elbe-

szelés, folyt.) Egri Gyulától. — A multnak árnai. (Költemény.) Szendrey Imrétől. — Az amerikai párbaj. (Elbeszélés.) Ü. Tóth Kálmántól. — A léghajózás. (Vége.) Szekrényessy Kálmántól. — Szent Mihály. (Regény, folyt.) Werner E.-től. Fordította: Brankovics György. — Az én halottaim. (Költemény.) Lévy Mihálytól. — A megvetett. (Beszélyke.) Murau Carolin után H. Gy. — Képmagyarázat. — Mindenféle. Képeink: Rudolf trónörökös házi boldogsága. — Apa! én is — hottó! — Madonna napja Közép Amerikában. Melléklet: „A nő a házbán.“ „Harcz a milliókért.“ (Regény, folyt.) Xavier de Montepin-től. II. 89—104 oldal. Előfizetheti: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. szám. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr.

Ráth Mór kiadása Budapest, Haaspalota. Arany János hátrahagyott iratai és levelezése. Diszkiadás, körülbelül 110—120 iv. — Mellékletek: Petőfi által rajzolt ifjúkori arckép. Eddig ismeretlen arckép azon időből, midőn „Buda halálát“ írta. Azon arcképe az utolsó évekből, melyről meghatóan írja:

Hogy melyik arcképet választom rajzai között Fényképiró ur? — a botos és kalapot. Mint maradó vendég ül s áll többi nyugodtan, Menni csak egy késűl: utja van; ez leszek én! Arany János nemesi cimere, ama tört cimere, melyről „Toldi szerelmében“ így emlékezik:

„Zárt sisakon s pajzson kézbe“ kivont kardú Nagyfalusi Arany, szalontai hajdú

A költő kéziratának három korbeli facsimilé, a nagyszalontai csonka torony rajza és egyéb életére és költeményeire vonatkozó reliquiák másai.

Megszerezhető a 4 kötetre terjedő munka körülbelül 30—40 kros füzetekben, — ezen füzetekből egy egy 3 hetenként fog megjelenni. Díszes bekötési táblákról gondoskodva lesz.

Hát csak irni, mindig irni,
A manó se tudja mit?
Nosza már a közönség is
Lásson egyszer valamit.

Nem akarok több izgalmat,
Mert — betegnek — izgalom,
Ha olvassák itt is, ott is
S bírálgatják új dalom.

Hadd maradjon, mint tizenkét
Év során belém fagyott!
És ne haljak meg mint koldus,
A ki semmit sem hagyott.

1877, December. (Az „Őszikék“-ből.)

Tartalom: Arany László által írta tájékoztató bevezetés. — Arany János önéletrajza. — Versek: Őszikék. A régebbiekből. Elbeszélő költemény: Csaba királyfi, Daliás idők, Az utolsó magyar. Édua, Oldókló anygyal. — Tervek, kezdetek. Rögtönzések, tréfák, sóhajok. Köszöntők. Akadémiai papireszelek. Politika félek. A csillag hullások. Paródiák. Betegsége aggsága alatt. Zrinyi népies kidolgozása. Arany László jegyzetei a bevezetéshez, az önéletrajzhoz. — Levelezés: I. időszak: A forradalmi évek. 1845—1849. II. időszak: A forradalom után. 1850—1851. III. időszak: Nagy Körösön. 1851—1860. IV. időszak: Szerkesztőségi és akadémiai évek. 1861—1877. V. időszak: Alkonyat. 1877—1882. Arany László jegyzetei. — Próza dolgozatok: Irodalmi irány cikkeik. Bírálólatok, könyvismertetések. Nyelv és irály. Vegyes. Beszélykisérletek. Forgácsok. Stb.

Nyiltér.*)

Nyilatkozat.

A „Közvélemény“ czimű helybeli lap utolsó száma országgyűlési képviselőjelöltségem hírelével kapcsolatban azt a hírt is följegyzni, hogy korteseim antiszemita irányon röpiratot terjesztének.

Tartozó köteleességemnek vélem kijelenteni, hogy antiszemita irányu röpiratok vagy kiáltványok terjesztéséről tudomásom nincsen, — s a mennyiben az történt volna, azt, mint áldatlan fajellenes izgatást, mint a jogegyenlőség ellen intézett helytelen törekvést rosszallom.

Mint a szabadelpártnak liberális eszméiért lelkesülő hire kezdvén megközpályamat, sietek jóelőre is tiltakozni minden oly föltevés ellen, mintha valamely néposztály vagy felekezet ellen irányuló mozgalmat e magasztos eszmékkel összeférőnek tartanék. Ellenkezőleg, én az antiszemitizmus, mint a nemzetre nézve káros politika ellen

küzdeni fogok csak úgy: mint minden más irány ellen, mely a szabadelvű haladást és a nemzeti kultúrát támadja meg.

Szabadkán, 1887. április hó 21-én.

Dr. Mukits Károly,

Szabadka szab. kir. város II. kerületének szabadelvű-párti képviselőjelöltje.

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget Szerk.

2554. sz.

tlkvi 887.

Arverési hirdetm. kivonat.

A szabadkai e. f. kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a szabadkai kir. tvszék területéhez tartozó a bajmoki 343 stjtkvben A I 371, hrsz. a felvett ingatlanra nézve a végrehajtási árverés elrendeltetvén ezen ingatlan Steiner Miksa és Dohány Nelli végrehajthatóknak s illelve tulajdonos társaknak Krizsán Márk végrehajtást szenvedő vagyonszövetség megszüntetése s jkai iránti végrehajtási ügyében 1344 frt. megállapított kikiáltási árban **1887. évi július hó 4 napján d. e 10 órákor a bajmoki község házában** a fentebb kitétt kikiáltási ár 10%-ának bánatpénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen alul is eladatni fog.

Kelt a szabadkai kir. tszék tlkvi oszt. 1887 évi márczius hó 12 napján tartott üléséből.

Péchy

kir. tszéki elnök.

Kardos

kir. tszéki jegyző.

54/1887. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 8063/886. számú végzése által Engel Adolf és társai javára Kohn Jakab ellen 1215 frt tőke, ennek kamatai és eddig összesen 130 frt 20 kr perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1241 frtra becsült szövetek, rövidáru- fűszercikkek-, szobabutorok és ágyne-műtekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 659/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Bajmokon, alperes tizletelhelyiségében leendő eszközlésére 1887 ik évi április hó 26-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előlvezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1887. április hó 10. napján.

CSENYUS ZSIGMOND

kir. bírósági végrehajtó.

Nagy készleteim kevésbitésére
 áruim árát 25%-al leszállítottam, és rak-
 táram megtekintésére, s az olcsó árak meg-
 győződésére a nagy érdemű közönséget
 tisztelettel meghívom

Testory BUDAPEST,
Haas-Palota.

JEGYZÉK

Femáruk: frttól frtig

Hamu, gyufatartartó valódi bronz vagy imitált	—50 3.50
Gyertya- vagy kézi gyertyatartó bronz vagy imitált	1.50 6.—
Girandolok, kétágu gyertyatartó vagy bronz imitált	4.— 35.—
Teutartó vagy szivartartó bronz vagy imitált	2.— 10.—
Complet írókész. bronz v. imitált	15.— 40.—
Complet dohányzó kész. „ „	12.— 30.—
Vizitkártyatál „ „	6.— 40.—
Alló órák és fali órák „ „	18.— 80.—
Óra garniturok „ „	50.— 150.—
Asztali lámpák, teljes felszereléssel bronz vagy imitált	2.— 25.—
Függő-lámpák, teljes felszereléssel bronz vagy imitált	1.50 65.—
Háló-szoba-lámpák teljes felszereléssel bronz vagy imitált	3.50 25.—

Porcellán és fayence áruk:

Vázák és virágcserepek	2.— 25.—
Vizitkártyatál bronzal montirozott	3.— 30.—
Írókészletek bronzal felszerelve	16.— 25.—
Fali plateaux bronzal felszerelve	3.— 40.—
Kávész. és thea-készletek genre vieux saxe	12.— 45.—
Toilette service	6.— 12.—
Lámpák, teljesen felszerelve	12.— 60.—
Hamu vagy ékszerartó	—50 5.—
Szobrok, csoportok, színes vagy fehér	1.— 50.—

Salonbutorok:

Ékszer, szivar, és írókaszettek	6.— 25.—
Szivarcsokrány, díszesen felszerelve	35.— 100.—
Asztalkák, egyszerű v. bronzal diszitett	8.— 40.—
Etágerek egysz. v. bronz. diszitett	10.— 60.—
Fali etágere „ „	10.— 40.—
Szivarozó vagy thea-asztalkák	8.— 22.—
Oszlopok, finoman felszerelve	8.— 50.—
Képványok, sima vagy metszett	15.— 50.—
Székek, fauteuilok francia genre	12.— 25.—

Különbözők: 3—6

Legyezők	2.— 60.—
Flacon és flacontartó	2.— 15.—
Bonbonierek, kis kasseták	1.50 20.—
Tükrök bronzal felszerelve	12.— 30.—

Legjobb- bel és külföldi borok.

ELVESZETT és ELGYENGÜLT

férfi-erőt

Tehetlenség!

Biztos segély! A cs. kir. szabadalmazott nemiszervi zuhanyal Lárki is meggyógyíthatja (különleg használva) már 25 óra alatt, még ott is, a hol már semmi sem használ, még az évek óta tartó tehetségtelenséget is. Kellemes és szívetlen gyógymód, zökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőbbkelő professorok és orvosi szaklapok, a legmelegebb orvosi ajánlatok s a gyökeresen kigyógyított köszönetíratai — minden érdek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carb-an-zuhany azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosít. Teljesen felszerelve és orvosi megbírálás használati utasítással 5 frt 80 kr. Titok tartás melletti megküldés és a csomagolásnál a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. **Rendelési intézet** titkos betegségek számára dr. **ALTMANN KÁROLY** Bécs, VII., Máriahilferstrasse 80.

Hegyi borok

a legjobb eredeti minőségben

továbbá:

szilva- és törköly-pálinka
 hordó vagy palaczk

számra 6—10

a legméltányosabb árban

kaphatók

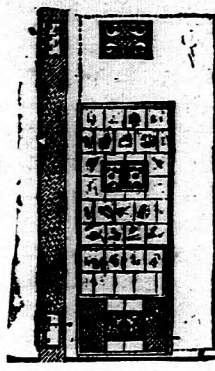
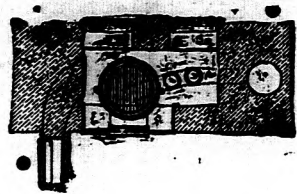
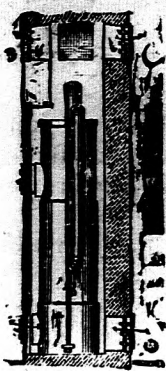
Fimpl Jánosnál

pinceszéi: a halpiacon Süméghi Ferencz vaskereskedő új házában vannak.

Swadlo Ferencz Budapest.

Gyára:

VII. kerület alsó-erdősor 3. szám.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhúzó

zárdőnyeit

hullámzott aczélemmezű; továbbá szabadalmazott Blazick és Brecka-féle

ÖLTŐ ÉS SZELLŐZTETÉSI

KALYHÁT,

valamint

KÖZPONTI FÜTÉS BERENDEZÉSEIT,

saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építményeknél, iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel vagy szellőztetés nélkül, igen célszerűen alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába tartozó munkáit u. m. épületi-, mű- és szerkezeti lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségvetések ingyen és bérmentve.

HIRDETÉS.

Szeplő, májfoltok

és egyéb bőrtisztatlanság ellen
 legjobb hatású szer a

Dr. Lehmann-féle

Egy tégely ára használati utasítással
50 krajczár.

Valódi minőségben: Milassin Illés
 gyógyszerárában Szabadkán.

Egy üveg Dr. Lehmann-féle mos-
 dóvíz 40 kr.

Egy doboz Dr. Lehmann-féle rizs-
 por 50 kr.

Hogy az oly terhes és ártalmas fogköve a fogakról eltávolítsák, elkérülhetlen feltétel, hogy az általánosan kedvelt cs. kir. udvari fogorvos dr. **POPP-féle FOGPORT**

felhasználják és az **ANATHERIN szájvizet** használata által egészséges fogakat fentart és azok vakító fehérségüvé válnak. **Ára 63 kr.** — Csász. kir. fizár. szab. ujonjavított első amerikai és angol szab. általánosan kedvelt

Anatherin-szájviz

dr. **POPP J. G.**

cs. k. udvari fogorvostól Bécsben, I., Bognergasse 2 sz.

Gyökerező gyógyszer minden fogfájás ellen, ugyszint a szájüreg és foghús minden betegségei ellen. A gyermekeknek megkönnyíti a fogzást és nélkülözhetetlen ásványvizet használatánál. Bevált torokvíz idült torokbetegségeknél torokgyík ellen. Magas orvosi tekintélyek tanúsítványai ártalmatlanságukat és ajánlatráméltóságukat elismerték és az sok jóhírű orvos által rendelkeztek. **Egy nagy palaczk 1 frt 40, egy közép 1 frt és egy kis palaczk 50 kr.**

Cs. kir. udvari fogorvos dr. POPP-féle Fog-paszta szelencékben, a száját feltisztíti és jó illatu. **Ára 1 frt 22 kr.**
Fog-paszta illatos, vakító fehérségű fogakat előidéz. **Ára 1 frt 35 kr.**
Fog-plomba praktikus, lepbiztosabb szer az üres fogak sajátkezülegi beplombálására **Ára 1 frt.**

Dr. POPP-féle

illatos gyógynövény-szappan vegyészileg megvizsgálva és sok európai orvostani és orvosi tekintélyek által a bőrre legrealisabbnak és legjobbnak lett elismerve. Sömör-kütögek, pattanások, szeplő, mitfreserek, haj- és szakállkorpa és bőrhámítás, bőrbetegségek és általában tisztatlanságok gyorsan és biztosan meggyógyíthatnak. — **Ára darabjának 30 kr.**

A hamisított Anatherin-szájviz a vegyelemzés kimutatása szerint az egység-re nézve ártalmas keverékekből van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk.

A t. cz. közönség felkérteket határozottan cs. k. udvari fogorvos **POPP-féle kézziményeit** kérni és csak olyanokat átvenni, melyek védjeggyel el vannak látva. — Több hamisító és clárusító Bécsben, Budapestben és Innsbruckban legújabb időben törvényszékileg érzékeny penz-bírságra lettek elítelve.

Kapható: Szabadkán Milassin J. gyógyszer. Decsy D. gyógyszer. Joó K. gyógyszer. uraknál. Vinkler S. illatszerész urnál. Milkó S. rövidárkereskedő urnál. **Almás** Martinovics M. gyógyszer. **Madaras** Jung K. gyógyszer. **Bajmok** Körmev gyógyszer. **Felső Jankovics** Madzinyi gyógyszer. **Baja** Sárkány L. gyógyszer. **Nagy** L. gyógyszer. **Halas** Takács J. gyógyszer. **Zenta** Kupkay G. gyógyszer. **Topolya** Radányi R. gyógyszer. **Stantits** Fésüs gyógyszer. **Kunhegyes** Kiss J. gyógyszer. **Kula** Heinca gyógyszer. uraknál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Szabadkán kapható: Stubermann Miklós, Farkas József, Stojkovic Dóme, Vinkler Victor.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

ÉDESKUTY L.
 Országos főraktár
 m. kir. és k. kir. udvari ásványvíz-szállítóknál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Friss tojásban az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésben és vendéglőiben kapható.

József főherceg és őfelsége Miklós szerb király
 asztalán rendszeresen szolgált.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS
 mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utazóknak is legfőbb kényelmese.

Savanyúvíze
 Hazánk legkedveltebb

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Az 1886-ik évi elszáll. 2.000.000 palaczk.